



Naczelna Izba Aptekarska

L.dz. P-~~216~~/2013

Warszawa, 11 lipca 2013 r.

Szanowna Pani

AGNIESZKA PACHCIARZ

Prezes

Narodowego Funduszu Zdrowia

Szanowna Pani Prezes!

W związku z docierającymi do Naczelnej Izby Aptekarskiej sygnałami, wskazującymi na nakładanie przez niektóre oddziały Funduszu, na podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne, kar umownych z tytułu zamieszczania w zestawieniu kierowanym do NFZ niewłaściwych dat, dotyczących recept (wskazanie daty wystawienia recepty zamiast daty jej realizacji), uprzejmie proszę Panią Prezes o ponowną weryfikację postępowania podległych Pani podmiotów pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami.

Jak wynika z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie ogólnych warunków umów na realizację recept oraz ramowego wzoru umowy na realizację recept (Dz. U. z 2013 r. poz. 364) nałożenie kary umownej na aptekarza jest związane z niewykonaniem lub niewłaściwym wykonaniem umowy, polegającym między innymi na przedstawieniu przez aptekę danych o obrocie lekami, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobami medycznymi objętymi refundacją, niezgodnych ze stanem faktycznym, na których podstawie oddział wojewódzki Funduszu dokonał **nienależytej refundacji (§ 8 ust. 6 pkt 2 rozporządzenia)**. Z brzmienia powyższego przepisu wynika więc jednoznacznie, że warunkiem zaliczenia danej czynności do czynności warunkujących uznanie jej za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie umowy nie jest jedynie błędne przedstawienie danych o obrocie. Przepisy rozporządzenia wymagają bowiem, aby takie przedstawienie danych, poza niezgodnością ze stanem faktycznym, stanowiło podstawę na, której oddział wojewódzki Funduszu **dokonał nienależnej refundacji**.

Naczelna Izba Aptekarska

ul. Długa 16, 00-238 WARSZAWA
Telefon: 22 635-92-85, 22 635-06-70, Faks: 22 887-50-32
<http://www.nia.org.pl> e-mail: nia@nia.org.pl

Jak wynika z kolei art. 43 ust. 1 pkt 6 ustawy o refundacji z nienależytą refundacją mamy do czynienia dopiero wówczas, gdy zostanie stwierdzone, że realizacja recepty nastąpiła z naruszeniem przepisów ustawy o refundacji, przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz przepisów ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

W przypadkach opisanych w korespondencji kierowanej do Pani Prezes nie zachodzą sytuacje, w których realizacja recepty nastąpiła z naruszeniem przepisów ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty. W opisanych sytuacjach nastąpiło jedynie błędne przekazanie danych, polegające na wskazaniu zamiast terminu realizacji recepty terminu jej wydania. Błędnie przekazane przez aptekę dane w żadnym miejscu nie skutkuje naruszeniem przepisów prawa w zakresie dotyczącym prawidłowości realizacji recepty, która pomimo błędu w przekazywaniu informacji do Funduszu zrealizowana została w zgodzie z przepisami ustawy o refundacji, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty. W przypadkach tych nie nastąpił bowiem skutek wskazany w rozporządzeniu, warunkujący możliwość nałożenia kary, a polegający na **przedstawieniu danych niezgodnych ze stanem faktycznym, na których podstawie oddział wojewódzki Funduszu dokonał nienależytej refundacji. Brak określonego rozporządzeniem skutku uniemożliwia nałożenie kary. Odmienna interpretacja przepisu powoduje bowiem, że na aptekarzy nakładane są kary za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy nie przewidziane w obowiązujących przepisach w dniu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.**

Za niedopuszczalne Naczelna Izba Aptekarska uważa „rozciąganie” obowiązujących przepisów w zakresie nakładania kar z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, na uchybienia nie wskazane jednoznacznie jako podlegające karze umownej.

W związku z powyższym nie mogę się zgodzić z twierdzeniem Pani Prezes, zawartym w piśmie z dnia 22 maja 2013 r. (znak NFZ/CF/DGL//2013/075/0291/W/134241/MSK), że do nałożenia kary wynikającej z rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów na realizację recept oraz ramowego wzoru umów na realizację recept, wystarczające jest wskazanie przez Fundusz, że apteka przekazała do Funduszu dane niezgodne ze stanem faktycznym.

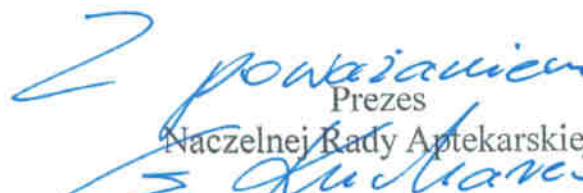
Naczelna Izba Aptekarska

ul. Długa 16, 00-238 WARSZAWA
Telefon: 22 635-92-85, 22 635-06-70, Faks: 22 887-50-32
<http://www.nia.org.pl>, e-mail: nia@nia.org.pl

Uważam, że warunkiem koniecznym jest również spełnienie wynikającego wprost z rozporządzenia wymogu, że przedstawione przez aptekę dane, niezgodne ze stanem faktycznym, stanowiły podstawę dokonania nienależytej refundacji. Dopiero wypełnienie wszystkich elementów normy wskazanej w § 8 ust. 6 pkt 2 rozporządzenia, może stanowić podstawę nałożenia na przedsiębiorcę prowadzącego aptekę kary w wysokości określonej w tym przepisie. Fakt, że ustawa o refundacji zobowiązuje aptekę do gromadzenia i przekazywania Funduszowi rzetelnych i zgodnych ze stanem faktycznym informacji oraz fakt, że obowiązek taki został również powtórzony w § 3 ust. 1, pkt 2 rozporządzenia, nie stanowi jeszcze wystarczającej podstawy do nakładania na aptekarza kary za każde przekazanie informacji niezgodnej ze stanem faktycznym. Dopiero spełnienie dodatkowych warunków wskazanych w § 8 ust. 6 rozporządzenia może stanowić podstawę naliczania kar przez Fundusz. Zwracam uwagę Pani Prezes, że przepisy rozporządzenia w sposób bardzo precyzyjny wskazują w jakiej wysokości i za jakie uchybienia apteka zobowiązana jest do płacenia kary umownej. Ogólny przepis § 8 ust. 1, zapowiadający jedynie odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, podlegający konkretyzacji w dalszych przepisach tego paragrafu ust. 2 i 6, z uwagi na ogólny charakter oraz brak precyzyjnego wskazania wysokości kary za poszczególne uchybienia, nie może stanowić podstawy do wymierzenia kary.

Nakładanie na aptekarzy kar umownych za przekazywanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym z pominięciem wymaganego rozporządzeniem wymogu „na których podstawie oddział wojewódzki Funduszu, ..dokonał nienależytej refundacji” i wskazywanie jako podstawy prawnej, upoważniającej do nakładania kary umownej w wysokości 2 % kwoty refundacji § 8 ust. 1 rozporządzenia powoduje, że wymierzający karę oddział Funduszu działa bez podstawy prawnej oraz z przekroczeniem granic przypisanych mu uprawnień.

W związku z powyższym uprzejmie proszę Panią Prezes o ponowne przeanalizowanie działań podejmowanych przez niektóre oddziały Funduszu z uwzględnieniem argumentacji podniesionej przeze mnie w niniejszej korespondencji. Z uwagi na mnożące się ostatnio przypadki wskazanych powyżej działań uprzejmie proszę o potraktowanie sprawy jako bardzo pilnej.


Prezes
Naczelnej Rady Aptekarskiej
dr Grzegorz Kucharewicz

Naczelna Izba Aptekarska

ul. Długa 16, 00-238 WARSZAWA
Telefon: 22 635-92-85, 22 635-06-70, Faks: 22 887-50-32
<http://www.nia.org.pl>, e-mail: nia@nia.org.pl

NFZ**Prezes
Narodowego Funduszu Zdrowia**

Znak: NFZ/CF/DGL/2013/075/0405/W/21265/MSK

Warszawa, dnia 26.08.2013 r.

Pan

Grzegorz Kucharewicz**Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej**

ul. Długa 16

00-238 Warszawa

Wpłynęło dnia 27.08.2013

L. dz. 056/P

Podpis 

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 lipca 2013 r., znak: L.dz. P-276/2013 dotyczące nakładania na podmioty prowadzące apteki kar umownych przez niektóre oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą refundacyjną”, który stanowi: „Apteka w celu realizacji świadczeń objętych umową na realizację recept ma obowiązek: (...) gromadzić i przekazywać Funduszowi, rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym na dzień przekazania, informacje zawarte w treści poszczególnych zrealizowanych recept na refundowane leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyroby medyczne” oraz § 8 ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie ogólnych warunków umów na realizację recept oraz ramowego wzoru umowy na realizację recept (Dz. U. z 2013 r., poz. 364), stanowiącym: „W razie stwierdzenia niewykonania lub nienależytego wykonania umowy na realizację recept, będącego następstwem okoliczności, za które podmiot prowadzący aptekę ponosi odpowiedzialność, oddział wojewódzki Funduszu (...) nakłada karę umowną”, a także w myśl § 6 ust. 2 przedmiotowej umowy: „podmiot prowadzący aptekę zobowiązuje się, że apteka będzie uiszczać kary umowne, naliczone w sposób określony w § 8 OWU, w terminach i wysokościach określonych przez Oddział Funduszu”, należy uznać, że w przypadku nierzetelnego i niezgodnego ze stanem faktycznym przekazania przez aptekę informacji zawartych w treści poszczególnych recept, które przedstawiono do refundacji w zestawieniu zbiorczym będącym podstawą przelewu środków za refundację, nastąpiła nienależyta realizacja postanowień umowy. Powyższe było następstwem nieprawidłowego

spełnienia obowiązków przez fachowy personel apteki, za co odpowiedzialność, w wymiarze kary umownej, ponosi strona umowy na realizację recept zawartej z oddziałem wojewódzkim NFZ.

Podkreślenia wymaga, że unormowanie art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy refundacyjnej, kreujące obowiązek gromadzenia i przekazywania przez apteki, rzetelnych i zgodnych ze stanem faktycznym informacji o zrealizowanych receptach na leki refundowane, znajduje swe uzasadnienie również w kontekście całego systemu refundacji leków jaki ukształtowała ustawa refundacyjna. To właśnie na podstawie danych pochodzących ze sprawozdawczości aptecznej dokonywany jest transfer środków publicznych pod postacią refundacji. Po stronie Funduszu implikuje więc racjonalne oczekiwanie, że zawartość danych znajdujących się w sprawozdawczości aptecznej będzie odwzorowywać autentyczną treść naniesioną na recepty przez lekarza.

Należyte realizowanie tego obowiązku ma swój zasadniczy wpływ na funkcjonowanie kolejnych mechanizmów ustawy refundacyjnej, innych niż sam proces przelewu refundacji. Należy pamiętać, że dane pochodzące ze sprawozdawczości aptecznej mają zasadnicze znaczenie dla wyliczenia tzw. kwoty zwrotu oraz efektywnego funkcjonowania mechanizmów dzielenia ryzyka, o których mowa w art. 4 i 11 ustawy refundacyjnej. Powyższe wynika z faktu, iż nie ma alternatywnego źródła wiedzy o liczbie zrealizowanych recept refundowanych w aptekach i punktach aptecznych, niż dane pochodzące z komunikatów elektronicznych tych podmiotów. Wyłącznie na informacjach przekazywanych w ramach zestawień zbiorczych z aptek publicznych płatnik opiera swą wiedzę w zakresie przekroczenia całkowitego budżetu na refundację w trakcie realizacji planu finansowego. Ponadto, mechanizm uzależnienia wysokości urzędowej ceny zbytu oraz wysokości marży aptecznej od wielkości obrotu produktami refundowanymi, również oparty jest na informacjach uzyskiwanych od przedsiębiorców prowadzących apteki.

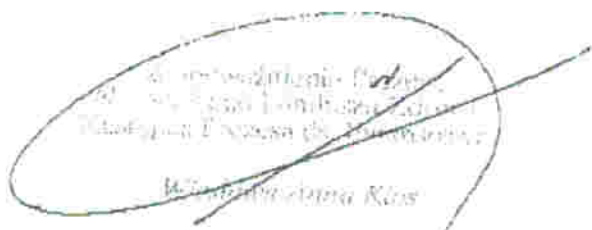
W kontekście powyższego, a w szczególności z uwagi na fakt, że zasadnicze mechanizmy funkcjonowania systemu refundacji opierają się na informacjach zgromadzonych i przekazanych przez apteki, uzasadnionym jest zabezpieczenie przez ustawodawcę należytej realizacji obowiązku sprawozdawczego karą o charakterze procentowym. Kara ta oprócz pełnienia funkcji stymulującej względem podmiotu prowadzącego aptekę do sprawozdawania danych dokładnie odwzorowujących stan faktyczny widniejący na zrealizowanych receptach, ma na celu zapewnienie szczelności i stabilizację systemu refundacji.

Przeprowadzone przez oddziały wojewódzkie NFZ postępowania kontrolne, dotyczące sprawozdawanych przez apteki danych o obrocie lekami w formie zestawień zbiorczych, dowodzą istnienia niezgodności tych danych ze stanem faktycznym. Oddziały wojewódzkie negatywnie oceniają wykonywanie przez apteki postanowień umowy. Ustalenia kontroli prowadzą do wniosku, że Fundusz dokonał płatności za recepty, których treść jest odmienna od danych

o obrocie przekazanych w postaci zestawienia zbiorczego, będącego podstawą przelewu środków za refundację. W takim razie nie istnieją w aptekach recepty o treści odpowiadającej danym przekazanym w zestawieniu o obrocie produktami refundowanymi. Stwierdzenie tego faktu tłumaczy uznanie refundacji wypłaconej przez Fundusz, jako wypłaconej nienależnie oraz jest podstawą do nałożenia kary umownej wynoszącej do 2% kwoty refundacji. Dotyczy to również błędów polegających na nieprawidłowym przekazywaniu m.in. daty realizacji recepty, spowodowanych nieprawidłowym funkcjonowaniem systemu ewidencji sprzedaży obsługującego apteki. Oddziały wojewódzkie nie uwzględniały takich wyjaśnień, ponieważ apteki po usunięciu wadliwości systemu informatycznego, zamiast z własnej inicjatywy dokonać korekt do zamkniętych okresów rozliczeniowych, występowały z wnioskiem o otwarcie okresu refundacyjnego dopiero w wyniku zakończonych przez oddział wojewódzki czynności kontrolnych. Zgodnie z ogólnymi warunkami umów na realizację recept, nie ma to wpływu na wysokość nałożonej kary umownej.

Należy również dodać, że prawodawca w § 8 ust. 1 i 7 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów przewidział dwie możliwości, aby zaistnienie nieprawidłowości w sprawozdawczości aptecznej nie determinowało obowiązku nałożenia kary umownej. Powyższa sytuacja zachodzi w przypadku złożenia przez aptekę korekty w trybie określonym w art. 45 ust. 11 i 12 ustawy refundacyjnej, z wyjątkiem korekt składanych w czasie kontroli lub w wyniku kontroli. W przypadku terminowej realizacji powyższego uprawnienia, Fundusz nie nakłada kary umownej. Następną przesłanką do odstąpienia od nałożenia kary umownej jest stwierdzenie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy nastąpiło w następstwie okoliczności, za które podmiot prowadzący aptekę nie ponosi odpowiedzialności.

Z poważaniem


Fundusze Regionalne dla Województwa Świętokrzyskiego
Wojewódzki Zarząd Funduszy Regionalnych
Województwa Świętokrzyskiego